

Základní škola a Mateřská škola
Kladno, Norská 2633

Základní škola a Mateřská škola Kladno, Norská 2633

tel.: 312682940; fax: 312686329; e-mail: kladno_4zs@volny.cz; IČO 70567981

ABSOLVENTSKÁ PRÁCE

Název práce: Rekordy ve světě zvířat

Jméno: Anna Kasnarová

Třída: 9. A

Datum odevzdání: 19. května 2017

Vedoucí učitel: Mgr. Blanka Spejchalová

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená absolventská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně pod vedením Mgr. Blanky Spejchalové. Veškerá literatura a další zdroje, z nichž jsem čerpala, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím se zveřejněním práce na webových stránkách školy a jejím využitím pro potřeby školy.

V Kladně dne: 19. května 2017

Podpis autora:

Poděkování

Moc bych chtěla poděkovat jmenovitě Daniele Černé a Lucii Novákové za zapůjčení velmi přínosných knížek o zvířatech.

Anotace

Tato práce s názvem Rekordy ve světě zvířat byla zpracována jako absolventská práce při ukončení základního vzdělávání na ZŠ a MŠ Kladno, Norská 2633.

Práce je zaměřena na ty nejrychlejší, největší, nejmenší, nejvzácnější či nejpočetnější zvířata a různé zajímavosti o nich.

OBSAH

Úvod	3
1 Rychlost.....	4
1.1. Nejrychlejší živočichové.....	4
1.2. Nejpomalejší živočichové	5
2 Velikost	6
2.1. Největší živočichové	6
2.2. Nejmenší živočichové	7
3 Délka života	8
3.1. Nejdéle žijící živočichové.....	8
3.2. Nejkratší dobu žijící živočichové.....	9
4 Nejjedovatější živočichové.....	10
5 Nejkrásnější živočichové	11
6 Závěr	12
Seznam odkazů.....	13
Seznam použitých knih.....	13

Úvod

Absolventskou práci na téma Rekordy ve světě zvířat jsem si vybrala jednoduše proto, že zvířata mám ráda a mám k nim blízko. Starat se o zvířata a dozvídat se o nich různé nové věci mě baví. Doma chováme psa, kočky, papouška a já mám svoji vlastní želvu druhu Želva vroubená (*Testudo marginata*).

Všechny zvířata jsou něčím výjimečná, některá však přímo vynikají. V dnešní době se bohužel zvířata loví třeba dokonce i pro zábavu a díky tomu některé druhy vymírají a některé už vymřely.

Při tvorbě této práce jsem postupovala tak, že jsem si zjišťovala různé informace z internetu či knížek a snažila se je co nejvíce ověřovat.

1 Rychlost

Rychlost je ve světě zvířat velmi důležitá. Zvíře, které není rychlé a navíc je třeba slabé je velmi snadnou kořistí pro ostatní. Takové zvíře musí například vynikat v dokonalosti se maskovat.

1.1. Nejrychlejší živočichové

Mezi nejrychlejší zvíře by každý zařadil logicky geparda. Měl by napůl pravdu, je to nejrychlejší sprinter ve světě zvířat. Dokáže dosáhnout až rychlosti 110 km/h. Ale tím nejrychlejším zvířetem je sokol stěhovavý.

Sokol stěhovavý (*Falco peregrinus*)

Sokol stěhovavý je nejrychlejším živočichem ve světě zvířat. Loví převážně ptáky, občas i savce. Lov ptáků probíhá tak, že sokol postupně krouživě vystoupá vzhůru, a když zmerčí kořist, tak se na ni střemhlavě vrhne. Při útoku dokáže vyvinout rychlost až 350 km/h. Kořist udeří většinou do křídla, protože přímý náraz do těla by byl pro sokola nebezpečný. Kořist, která spadla na zem, usmrtí klovnutím, pokud pád přežila. Nedokáže lovit v hejnech, protože je velká šance, že by narazil on sám do nějakého ptáka a zranil se. Jeho jídelníček tvoří převážně ptáci (holubi, špačci, či dokonce i kachny) a savci (netopýři, králci, veverky).

Gepard (*Acinonyx jubatus*)

Gepard patří mezi nejrychlejší sprintery a nejrychlejší suchozemské živočichy. Dokáže

vyvinout rychlost 110 km/h až 120 km/h. Od ostatních kočkovitých šelem se liší. Nedokáže zatáhnout drápy a samec je větší než samice. Jeho srst je zlatohnědá s černými skvrnami a jeho tváře a břicho jsou bílé. Typickým znakem jsou černé pruhy jdoucí od koutku oka až k tlamě.

Gepard má poměrně malou a kulatou hlavu a dlouhé končetiny. Gepardi loví tak, že svou kořist až 3 hodiny stopují. Poté při samotném útoku dokáží vyvinout vysokou rychlost, ale nezvládnou ji udržet dlouho. Geparda od jeho kořisti často odeženou, ale on se k ní nikdy nevrátí, protože nepožírá mršiny.

1.2. Nejpomalejší živočichové

Mezi nejpomalejší zvíře by asi každý zařadil želvu, ale to by se mýlil. Když chtějí, zvládnou být docela rychlé. Tím nejpomalejším je koníček mořský. Druhým nejpomalejším je hlemýžď, ale oproti koníčkovi je to pořád běžec.

Koníček mořský (*Hippocampus ramulosus*)

Koníček mořský je ryba s velmi netypickým tvarem svého těla. Jeho zbarvení je zeleno-hnědé s bílými tečkami. Žije především na mělčinách u dna, kde se vyskytují různé rostliny a řasy, na které se může přichytit. Jeho styl plavání je také ojedinelý. Plave vzpřímeně pomocí vlnivých pohybů a kmitání ploutve. Takto dosahuje rychlosti až 1,5 metru za hodinu (což je 2,5 centimetru za minutu). Jeho potravu tvoří hlavně plankton a malí korýši.

Nyní bohužel patří mezi ohrožené druhy, protože je loven kvůli tradiční čínské medicíně, kvůli odchytu do akvárií či kvůli sušení jeho těla a prodávání jako suvenýru.

Hlemýžď zahradní (*Helix pomatia*)

Oproti mořskému koníku je hlemýžď zahradní opravdu rychlý. Když chce, zvládne

dosáhnout rychlosti až 3 metry za hodinu. Jeho tělo může být až 6 centimetrů dlouhé a podle toho se odvíjí i velikost ulity. Tato ulita může mít barvu od hnědé až po světle béžovou.

Zajímavostí je, že hlemýždi se dají rozdělit na praváky a leváky, a to podle toho, jak se točí spirály na jeho ulitě. Většina hlemýžďů jsou

praváci, těch, kterým se spirály točí doleva, je vzácné minimum. Jejich ulita je tvořena z uhličitanu vápenatého, který získávají z potravy. Tato ulita skutečně funguje jako „domeček“. Má v ní ukryté vnitřní orgány. Na zimu se hlemýžď zahrabe do země, schová se celý do ulity a uzavře ji takzvanou epifragmou. To je pevné zvápnělé „víčko“, tvořené z vápenaté soli, kterou si hlemýžď shromažďuje v těle po celý rok.

2 Velikost

Velikost ve světě zvířat znamená hodně. Když jsou velcí, málokdo si na ně troufne. Když jsou naopak malí, mohou se snáz schovat či být velmi snadnou kořistí. Velikost však nezaručuje úspěch, či snadnější přežití.

2.1. Největší živočichové

Když se zaměříme na největšího suchozemského živočicha, je to slon africký. A třeba největší šelma je medvěd lední. Ale ten úplně největší na naší planetě, je plejtvák obrovský, který svou velikostí hravě slona afrického předežene.

Plejtvák obrovský (*Balenoptera musculus*)

Plejtvák obrovský je mořský savec, který dosahuje váhy až 160 tun a délky 33,5 metru přičemž jeho samice bývají větší. Dožívají se 80 let. I přes tyto úctyhodné rozměry vyvine rychlost až 37 km/h a to díky speciálně uzpůsobené kůži, která snižuje tření. Potravou plejtváků obrovských je převážně kril (drobní korýši), kterého za den sní přibližně 4 tuny. Samicím plejtváků obrovských se rodí živá mláďata, která váží okolo 3 tun a jsou dlouhá 8 metrů. Denně potřebují přibližně 200 litrů mateřského mléka, aby rychle přibírala na váze. Mláďě za den přibere přibližně 90 kilogramů a když po 7-8 měsících přestává sát mléko, váží 20 tun.

Slon africký (*Loxodonta africana*)

Slon africký je největším suchozemským savcem na zemi. Svými rozměry dosahuje výšky 3-4 metry, délky 7-9 metrů a váhy 6-7 tun, přičemž samice jsou menšího věku. Sloni se v přírodě dožívají 65-70 let. Dokáží dosáhnout rychlosti až 40 km/h, ale běžně se pohybují rychlostí okolo 6 km/h. Díky tomu, že sloni našlapují na špičky prstů a zbytek chodidla tvoří vazivové polštáře, je jeho chůze téměř neslyšitelná. Mají velmi silnou kůži, která nemá potní žlázy a chloupky. Sloni jsou býložravci a denně vypijí až 190 litrů vody a sní až 225 kilogramů potravy. Březost Slonů afrických trvá až 22 měsíců a narozené mláďě měří okolo 85 centimetrů a váží 110 kilogramů. Denně vypije 12 litrů mléka a za měsíc přibere 9-20 kilogramů.

2.2 Nejmenší živočichové

Jsou tak malí, že biology byli objeveni třeba nedávno.

Paedocypris progenetic

Tuto zatím nejmenší známou rybu (a zároveň nejmenšího známého obratlovce) objevili

v roce 2006 výzkumníci v bažinách indonéskeho ostrova Sumatra. Dospělý jedinec měří pouhých 7,9 milimetrů. Tato rybka dokáže přežít v extrémních podmínkách, např.

v kyselých jezírkách a v dobách sucha přežije i posledních loužích bažin. Přesto těmto rybkám hrozí vyhynutí kvůli stálému vysušování indonéskeých bažin Sumatry. Jako potrava jim stačí plankton ze dna jezírek. Kvůli svému nevelkému

vzrůstu mají samičky jen pár jiker, které si samečci pomocí háčku na spodní straně těla zachytí a oplodňují je jednotlivě.

Brokesie nejmenší (*Brookesia minima*)

Brokesie nejmenší je trpasličí druh chameleona. Dorůstá délky až 3 centimetry. Mají válcovité tělo a hlava od těla není oddělena

výrazným přechodem (krkem). Mají vyvinutý dvouřadý hřbetní hřeben, jejich nos je krátký a je zahnutý dolů. Jejich prsty, které jsou srostlé (na předních končetinách srostly 3 vnější a 2 vnitřní prsty k sobě a na zadních končetinách naopak), jsou opatřeny drápkami. Samice brokesie nejmenší

dorůstá až 34 milimetrů a samec o něco méně, pouhých 28 milimetrů. Vyskytuje se na severu ostrova Madagaskar a na malém ostrově Nosy Be. Žije v deštných pralesech a aktivní je přes den, v noci vyšplhá na větve nízké rostliny (zhruba 10 centimetrů nad zemí) a zde spí. Jejich potravu tvoří drobný hmyz, například octomilky, mšice či chvostoskoci.

3 Délka života

Délka života u zvířat je podle mě velmi zajímavá. Někteří tu žijí dlouhá léta a jiní jsou zde pouze tak krátkou dobu, aby se stihli pouze rozmnožit.

3.1 Nejdéle žijící živočichové

Při čtení délky jejich života se vám zatají dech. Jenom ta představa, u čeho mohli tito živočichové být a co všechno zažili, i když si to sami neuvědomovali, je neuvěřitelná.

Cinachyra antarctica

Cinachyra antarctica je tím nejdéle žijícím živočichem, řadí se do houbovitých a ostatní několikanásobně svým věkem převyšuje. Nejvýše zaznamenaný věk se totiž odhaduje na neuvěřitelných 1550 let! To hlavně díky tomu, že se řadí do skupiny prajednoduchých vodních živočichů. V oblasti chladných antarktických vod, kde žijí, dorůstají velmi pomalu a navíc zde nemají přirozeného nepřítele, což jejich život pouze prodlužuje.

Želva obrovská (*Dipsochelys dussumieri*)

Želvy obrovské takovýchto rozměrů dorůstají, protože na Seychelách, kde žijí, nemají přirozené nepřátele, a tak se dorůstají velikostí, které by jim jinde nebyly umožněny. Délka jejich krunýře se dorůstá až 120 cm a váží až 250 kg. Karapax želv obrovských má hnědou barvu a je kopulovitého tvaru. I když jsou mnohými považovány za pomalé tvory, dokážou vyvinout docela velkou rychlost. V přírodě se živí hlavně listy, různými výhonky či plody, v zajetí jsou krmeny ovocem, nejčastěji jablky a banány. Největší rekordmankou ve stáří je Adwaita. Tato želva se dožila úctyhodného věku 255 let. Byla britskými námořníky dovezena do ZOO v Kalkatě kde v roce 2006 zemřela.

3.2 Nejkratší dobu žijící živočichové

Narodit se, vyvinout se, zplodit další generaci, zemřít. I takhle jednoduše se dá shrnout život nás všech. Tito živočichové však už nic jiného nestihnou.

Jepice (*Ephemeroptera*)

Jepice žijí velmi krátkou dobu, většinou se nedožije ani 3 dnů, pokud nepočítáme dobu, než se jepice vylíhne z vodní larvy. V podobě vodní larvy mohou jepice žít i několik let. Na dálku se dá velmi lehce splést s jiným hmyzem, ale po bližším prozkoumání vám její charakteristické znaky, kterými jsou oči rozdělené rýhou přesně na dvě poloviny a to, že její přední křídla jsou větší než zadní prozradí, že se jedná o jepici. Zajímavostí je, že samci jepic vůbec nežere a samice žere rostliny a občas něco uloví. Samci tvoří roje, do nichž samice nalétávají a jsou oplodňovány. Jsou rozšířené po celém světě.

Vážka (*Odonata*)

Vážka je druh hmyzu vyskytující se na celém území ČR. Jejich tělo je velmi úzké a protáhlé. Vyskytují se převážně od konce května. Vážky i larvy samotné se živí dravě. Kořist uloví za letu a některé duhy ji dokonce i za letu požírají. Larvy většinou loví jiné larvy vodního hmyzu. Vážky se podle druhu dožívají 7- 60 dnů života. U většiny

druhů vážek se vyskytuje pohlavní dichroismus (rozdíl je ve zbarvení těla, ne jeho tvaru či velikosti). Vážky mají ozubené kousací ústrojí a podle toho jsou pojmenovány Odonata (v řečtině se odontos = zub). Larvy vážek se většinou vyvíjí ve vodě, dospělé vážky žijí na vzduchu.

4 Nejjedovatější živočichové

Zjistit, jaké zvíře je nejjedovatější, není tak lehké. Neexistuje žádný žebříček, který by dokázal říci, který druh je nejjedovatější, protože je spousta aspektů, podle kterých by se to dalo zjistit. Vybrala jsem tedy pár zástupců, kteří se uvádí jako ti nejjedovatější.

Čtyřhranka Fleckerova (*Chironex flekeri*)

Čtyřhranka Fleckerova neboli mořská vosa je druh extrémně jedovaté medúzy. Vyskytuje se v australských vodách. Horní část těla (zvon) dosahuje velikosti do 25 centimetrů a její chapadla jsou dlouhá až 3 metry. Na těchto chapadlech se nachází velké množství žahavých buněk. První pomoc po zasažení je políť zasažené části těla vinným octem a poté natřít pudrem, který se nechá zaschnout a sloupne se. Během toho je nutné provádět masáž srdce a zavolat na tísňovou linku.

Kobra královská (*Ophiophagus hannah*)

Jed kobry královské je nejsilnější ze všech hadů. Člověk po kousnutí kobrou královskou zemře do několika desítek minut. Její jed způsobuje paralýzu celého těla. Kobra královská dorůstá délky přes 5 metrů a může vážit až 12 kilogramů. Tělo kobry je tmavě olivově zelené až hnědé a má příčné pruhy.

Potravu kobry královské tvoří jiní hadi. Nejčastěji loví užovku černou, ale loví i krajty, jiné druhy kober či dokonce jedince svého druhu. Má velmi pomalý metabolismus a potravu nemusí přijímat i několik měsíců. Samice klade 20-50 vajec a ve volné přírodě se tento druh dožívá přibližně 20 let.

Pralesnička azurová (*Dendrobates tinctorius*)

Tato krásná malá žabička má v těle tolik jedu, že by zvládl zabít 10 lidí. Žije v jižní Americe a měří přibližně 5 centimetrů. Svůj jed má v kůži a vypouští ho, když se cítí ohrožená. Loví mravence, mouchy, brouky, pavouky, termity, housenky a červy. V přírodě se dožívá 4-6 let, v zajetí se dožívá až 12 let.

5 Nejkrásnější živočichové

Ten nejkrásnější živočich je pro každého jiný. Pro mě osobně jsou to psi, kočky a želvy. Ale i mnohá další zvířata jsou nádherná.

Želva vroubená (*Testudo marginata*)

Dospělý jedinec želvy vroubené má okolo 25-33 cm a váží 2,5-3,5 kilogramů. Zbarvení těchto želv může být od úplně černé až po světlejší žluté až béžové skvrny na karapaxu (horní část krunýře). Želvy nejsou agresivní a neútočí mezi sebou ani samci v době páření, naopak si často pomáhají při

dorážení. Její stravu tvoří v podstatě vše, co v danou dobu venku roste a v zimě čínské zelí či ledový salát. Želvy milují veškeré ovoce, různé druhy trav a bylin, co si venku najdou a nejvíce milují pampelišky.

Bílý švýcarský ovčák

Bílý švýcarský ovčák se povahově od ovčáckého plemene moc neliší. Je velmi inteligentní a učenlivý, temperamentní, vhodný do rodiny. Má svalnatou tělesnou stavbu a v kohoutku je vysoký 55-65 cm. Jeho srst je dlouhá či krátká (podle toho jestli se jedná o dlouhosrstého či krátkosrstého jedince), hustá a jediná varianta barevnosti je bílá. Z vlastní

zkušenosti však musím podotknout, že většinou bývá spíše zašpiněná od hlíny či bahna. Bílí švýcarští ovčáci milují a potřebují hodně pohybu, či dostupnost velkého výběhu. Rasa bílého švýcarského ovčáka se začíná vyskytovat teprve v 70. letech 20. století a to ne ve Švýcarsku, jak napovídá název, ale v USA a Kanadě. Dnes ho nalezneme v celé Evropě.

6 Závěr

Práce je napsaná a jsem ráda, že už je to za mnou. Doufám, že práci jsem napsala správně a podle očekávání. Já osobně jsem se během psaní dozvěděla spoustu nových věcí. Třebaže samci vážek a jepic žijí tak krátkou dobu, že ani nepotřebují jíst, nebo že mládě plejtváka obrovského přibere za den 90 kilogramů! A třeba konkrétně při psaní kapitoly o nejjedovatějších zvířatech jsem se vyhnula neuvěřitelnému množství fotografií pavouků. Teď, když už jsem na konci a práce je napsaná můžu říci, že téma, které by mě tolik bavilo psát, jsem si lépe vybrat nemohla.

Seznam odkazů

<http://www.priroda.cz/lexikon.php?detail=376>

<http://www.vsudedobre.cz/svetvcislech-faunaafloa/>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Sokol_st%C4%9Bhovav%C3%BD#Potrava

https://cs.wikipedia.org/wiki/Gepard_%C5%A1t%C3%ADh%C3%BD#Pojmenov.C3.A1n.C3.AD

<http://www.chovzvirat.cz/zvire/1038-gepard/>

<http://maxrider.blog.cz/0803/top5-zvirata-nejpomalejsi-zvirata-na-svete>

https://rybicky.net/atlasryb/konicek_morsky

<http://www.ireceptar.cz/zvirata/hmyz-a-bezobratli/podivuhodny-svet-hlemyzde-zahradniho/>

<http://exoticka-zvirata.webnode.cz/products/plejtvak-obrovsky-balenoptera-musculus/>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Plejtv%C3%A1k_obrovsk%C3%BD

<http://www.mundo.cz/slono-africky>

http://zpravy.idnes.cz/vedci-objevili-nejmensi-rybu-na-svete-d8d-/zahranicni.aspx?c=A060125_162128_vedatech_dp

<http://21stoleti.cz/2010/09/17/10-nejdele-zijicich-zivocichu-sveta/>

https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%BDelva_obrovsk%C3%A1

<http://www.priroda.cz/tiskovky.php?detail=2308>

<https://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%A1%C5%BEky>

<http://zoom.iprima.cz/clanky/top-10-nejjedovatejsi-zvirata-na-zemi>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Pralesni%C4%8Dka_azurov%C3%A1

<http://bily-svycarsky-ovcak.hafici.cz/>

Seznam použitých knih

Fakta a Rekordy - Clarke P. a Khan S., přeložil Daněk M., nakladatelství JUNIOR, 2007